

Kuatia Daniel rehegua – Peteĩ Sa po Poha Irundy Pa'ẽha peteĩha haña mokõi heta.

Ojepe'a pe Tejido Profético: Alejandro el Grande guive Roma moderna peve

Jeff Pippenger

2024-03-29

Ko'ága ñahesa'ỹijóta pe tembiasakue oikova'ekue Alejandro el Grande omanóvo sapy'a rire, upéva orrepresentáva ary 538 guive pe ára pahápe peve, ary 1798-pe.

Ha ha'e oñemopu'ã vove, hóga guasu oñembyai ha oñemboja'óta yvágare irundy yvytu gotyo; ndaha'úi haña ita'ýra kuérape guarã, ni pe ipoguýpe oisãmbyhy hagueichaite avei: hóga guasu niko ojeipe'áta, ha oñeme'ẽta ambuẽpe, ndaha'úi umi ha'ekuérape año. Ha pe rréi yvy gotyopégua imbarete va'erãta, ha peteĩ umi iprinsipegua apytégui; ha ha'e imbaretevéta hese, ha oguerékóta sãmbyhy; isãmbyhy va'erãta peteĩ sãmbyhy tuicháva. Ha arykuéra paha gotyo ojoajúta ojupe; pe rréi rajy yvy gotyopégua oúta pe rréi yvate gotyopeguápe ojapo haña peteĩ ñe'ẽme'ẽ; ha'e katu ndojokomo'ãi po mbarete; ha ndaikatumo'ãi ha'e opyta, ni ipo mbarete: ha oñeme'ẽta, ha umi ogueru va'ekue chupe, ha pe omoheñói va'ekue chupe, ha pe omombarete va'ekue chupe ko'ã árape. Ha peteĩ hakã iñaffondogui peteĩva oñemopu'ãta hendaguẽpe, ha'éva oúta peteĩ ehérsito reheve, ha oíke pe rréi yvate gotyopeguápe pe mbareteha ryepýpe, ha ojaopóta hesekuéra, ha ipu'akáta: Ha avei ogueraháta Egíptope ñorairõhára ramo ijára'anga kuérape, iprinsipekuéra ndive, ha umi tembiporu hepyetáva pláta ha órogua reheve; ha'e oikovéta heta aryve pe rréi yvate gotyopeguágui. Upéicha pe rréi yvy gotyopégua oíkeva'erã ita'ýpe, ha upéi ojevýta hekoha teépe. Daniel 11:4–9.

Ipahápe, Alejandro el Grande rréino oñembyai rire, umi oñorairõva'ekue oguereko haña poguýpe upe rréino yma guare oñembohapy mokõi rréino tenondegua-pe. Peteĩ rréino oguerékóva'ekue Alejandro yma guare império yvy gotyo, ha ambue katu yvate gotyo. Upe guive tenonderãme marandu profético-pe ojekuaa chupekuéra añaõnte mburuvicha guasu yvy gotyo ha mburuvicha guasu yvate gotyo ramo. Yvóra ári poguasú haña ñorairõ oñuahẽvo pe hendápe oñemombe'uhápe añaõnte mburuvicha guasu yvate gotyo ha yvy gotyo apytẽpe, umi mokõi rréino ta'anga jehechaukarã osemi opaite pe capítulo pukukue.

Pe peteĩha versíkulope, oñemopyenda mbarete haña pe mburuvicha guasu ñembyamérigua, ha'e ipu'aka; péro avei pe mburuvicha guasu yvate gotyogua imbarete, ha hekohaguasu tuichave. Upéi, versíkulo seis-pe, pe mburuvicha guasu ñembyamérigua omoĩ peteĩ joaju haña pe tetã yvate gotyogua ndive. Pe ñe'ẽme'ẽ py'aguapy rehegua oñemombarete haña, pe mburuvicha guasu ñembyamérigua ome'ẽ itajýrape pe mburuvicha guasu yvate gotyoguápe, ikatu hañaicha ha'e omenda hese ha omoneĩ haña ijoaju peteĩ joaju ogayguáva rupive. Pe mburuvicha guasu yvate gotyogua omoneĩ upéva, oheja ykére hambireko, ha omenda pe mburuvicha guasu rajy ouva ñemby gotyogui, ha péicha oñepyrũ pe joaju.

Ipahápe pe ñemburuvicha kuña yvygotyopegua imemby kuimba'e peteĩ, ha ipahaitépe pe mburuvicha yvate gotyogua ikane'õ hembireko pyahúgui, ha omboyke chupe, ojapo haguéicha hembireko peteĩhágui; upéi oguerujey hembireko peteĩha. Péro upe hembireko ypykue oñembojevyrirerendápe, ha orekóvo pa'ũ, ojuka pe mburuvicha yvate gotyogua, pe tajykuña yvygotyopegua, imemby, ha opaite hapykuéri Egipto guigua. Upe tembiapo, pe hembireko ypykue ojuka hague pe tajykuña yvygotyopegua ha imembýpe, ombopochy pe tajykuña yvygotyopegua rogayguápe; ha peteĩ ñermáno kuéragai omopu'ã peteĩ ehérsito ha ojeity pe mburuvicha guasu yvate gotyopegua réinore.

Ñemby gotyo ogana pe mburuvicha guasúre yvategua rehe, ha upe tembireko peteĩha ojukava'ekue mburuvicha guasu yvateguápe, ha'eva'ekue hembireko ñembyguare ha imemby ndive, upéi ojejuka. Tembireko ypykue ra'y, omoĩmava'ekue chupe mburuvicha guasu oisãmbyhýva yvate gotyo túva omanórõ guare, ojejapyhy ha ogueraha jey chupe Egíptope mburuvicha guasu ñembygua, oisãmbyhy haña hendive umi mba'e ypykue Egíptogua ha ta'ãnga tupãnguéra rehegua, ymave ñorairõnguérape mburuvicha guasu yvategua oguerahava'ekue ñemby retãgui. Oĩma rirer Egíptope, pe mburuvicha guasu yvategua ojejapyhýva ho'a kavaju ári ha omano. Uriah Smith omyesakã pe tembiasakue ko'ãicha.

“‘VERSÍCULO 6. Ha opa ary ohasávo, oñembojoaju haña; pe rréi rajy yvy gotyo pegua ou va'erãta pe rréi yvy norte pegua rendápe ojejapo haña peteĩ ñe'ẽme'ẽ: ha'e katu ndojokomo'ãi pe jyva mbarete; ni ha'e ndopytamo'ãi, ni ijyva; ha ha'e oñeme'ẽta, ha umi ogueru va'ekue chupe, ha pe ombohysýi va'ekue chupe, ha pe omombarete va'ekue chupe ko'ã ára-pe.’”

“Oĩ jepivegua ñorairõ oĩ va'ekue Egipto ruvichakuéra ha Siria ruvichakuéra apytépe. Ko mba'e oñemomba'eguasuve va'ekue Ptolomeo Filadelfo, Egipto ruvicha mokõiha, ha Antíoco Teos, Siria ruvicha mbohapyha rehe. Ipahápe, oñemoĩ haña py'aguapýpe, oñemoneĩ hikuái peteĩ condición rehe: Antíoco Teos omombo va'erã hembireko yma guarépe, Laódicepe, ha imokõi ta'yrape, ha omenda va'erã Berenice rehe, Ptolomeo Filadelfo rajy rehe. Upévore Ptolomeo ogueraha itajýrape Antíoco rendápe, ha ome'ẽ hendive peteĩ dote tuichaitereíva.”

“‘Ha'e ndopytamo'ãi ipópe pochyr mbarete;’ he'iséva, pe ijeheguigua ha ipoder Antioco ndive. Ha upéicha ojehechauka; sapy'ami rirer, mborayhu pochyr rehegua peteĩ jevyr rupi, Antioco ogueru jey ikuñakarai yma guarépe, Laodice, ha imembykuérape, mburuvicha róga peve jey. Upérõ pe profesía he'i, ‘Ndaipytamo'ãi avei ha'e [Antioco] oñembo'y, ni ipochyr,’ térã ñemoñare. Laodice, ojerekupera jey rirer favor ha poderpe, okyhyje ikangyr ha ojere vai va'erãha ñakãrapu'ã rehegua rupi Antioco oity jey haña chupe tetãygua rovake, ha ohenói jey haña Berenicepe; ha oimo'ãvo ndaipóriha ambue ñeñangareko porãite upe mba'e oikóramo haña, ndaha'éiramo pe imano, ha'e ojapo oñembo'yruuka haña chupe venéno rupive sapy'ami rirer. Ndohupyty'i avei hese pe reinope ñemoñare Berenice gui; Laodice niko omyakã porãite umi mba'e ikatu hañaicha oñeñangareko pe tróno hese guarã ita'yra ypykue, Seleuco Calinicope.’”

“Ha umi mba'evaiete ndikatúi opyta are ojekastigá'yre, he'i haguéicha avei profesía, ha ohechauka porãvéva avei tembiasakue upe rirer.”

imbaretevéta hi'ári.” Ptolomeo va'ekue pe mburuvicha yvýpeguáva, ha oguereko va'ekue peteĩ general (peteĩ ivuruvichakuéragai), oikova'eráva imbareteve Ptolomeogui; ha pe ñe'ẽ paha versículo cincope he'i: “ha oguerekóta poguýpe; ipoguypegua tuichaitereíta.” Ptolomeo general Seleuco oikova'erã kuri pe peteĩha mburuvicha yvategotyopegua. Péro Seleuco haña pe mburuvicha yvategotyopegua, tekotevéta kuri ojepe'a pe mburuvicha yvýpeguávagai, ha upéi ojepyso haña ojepu'aka mbohapy área geográfica ári.

Pe yvy peteĩha Seleuco ojapyhy va'ekue hína Kuarahyresẽ gotyo ary 301 a.C.-pe. Upe rire ojapyhy Kuarahyreike gotyo (oĩ va'ekue Casandro rembiguáirõ guarépe) ary 286 a.C.-pe, ha upéi oipyhy iterritorio mbohapyha yvate gotyo, ogana rupi Lisímaco rehe ary 281 a.C.-pe. Mburuvicha guasu yvate pegua oñemoĩ kuri guapyhárupi ary 281 a.C.-pe.

Pe ñe'ẽme'ẽ py'aguapyrã ojejapo va'ekue upe rire mburuvicha guasu ñemby gotyo pegua ndive oiko ary 252 a.C.-pe. Poteĩ ary rire, ary 246 a.C.-pe, Berenice (mburuvicha rajy ñemby gotyo pegua), imembykuimba'e ha opa umi oĩva hendive oñemano. Upe rire, mburuvicha guasu ñemby gotyo pegua ojagarra Laodice ra'y, Seleucus Callinicus, ha ogueraha jey chupe Egíptope hendive, ha upépe omano oguejývo peteĩ kavaju ári. Mburuvicha guasu ypykue yvate gotyo pegua sãmbhyhy oiko ary 281 a.C. guive ary 246 a.C. peve, ha upéva he'ise mokõipa po ary.

Pe mburuvicha yvate gotyo capítulo once-pe oĩva, ojapyhy mbohapy mba'e yvy rehegua ojokóva ikatu hañaicha oñemopyenda guapyha ári. Roma pagána avei ojapyhy mbohapy mba'e yvy rehegua ojokóva ikatu hañaicha oñemopyenda guapyha ári [Ehecha Daniel 8:9], ha Roma Papal ojapyhy mbohapy mba'e yvy rehegua ojokóva ikatu hañaicha oñemopyenda guapyha ári [Ehecha Daniel 7:20]. Roma moderna avei ojapyhy mbohapy mba'e yvy rehegua ojokóva ikatu hañaicha oñemopyenda guapyha ári [Ehecha Daniel 11:40–43].

Oñemopyenda rire guapyhárupi, pe mburuvicha guasu peteĩha yvate gotyogua ogoverna va'ekue treinta y cinco ary pukukue. Oñemopyenda rire guapyhárupi, Roma pagana ogoverna va'ekue peteĩ “ára” aja (mbohapy ciento sesenta ary). Oñemopyenda rire guapyhárupi, Roma papal ogoverna va'ekue “peteĩ ára, ára kuéra ha mbyte ára” aja (mil doscientos sesenta ary). Oñemopyenda rire guapyhárupi, Roma moderna ogoverna haña peteĩ cuarenta y dos jasy simbólico aja (avei oñemombe'úva “peteĩ aravo” ramo).

Hermana White ñanemomarandu “heta pe tembiasakue oñemoĩva Daniel capítulo once-pe ojehu jeýta.” Upéi ha'e ohechauka umi versículo treinta y uno guive treinta y seis peve, ha he'i: “umi mba'e ojejoguáva ko'ã ñe'ẽme oñemombe'úva rehe oikóta.” Umi versíkulope Roma papal (pe mba'e vai omongu'éva ñehundi), oñemoĩ “guapy” pe tróno ári ary 538-pe, ha upéi omuña Tupã retãnguakuérape “heta ára” aja (mil doscientos sesenta ary), pe primera “indignación” oñembopaha peve ary 1798-pe. Pe tembiasakue umi versículo treinta y uno guive treinta y seis peve oñeha'ãjey capítulo once paha seis versíkulope, hákatu pe tembiasakue avei oñechechaukapaite va'ekue peteĩ ta'ãgamýiramo umi versículo cinco guive nueve peve.

Seleuco oñemopyenda haguére mburuvicha guasu yvate gotyo pe 281 a.C.-pe, ojoaju ary 538 ndive. Mokõivéva ohechauka pe mburuvicha guasu yvate gotyogua oñemoguapyha iguapyhápe umi mbohapy jopara yvy rehegua oñehundipa rire. Pe arykuéra pe pope guasu poguýpe oĩva

oñemombe'u heta hendáicha: mil mokõi sa poapy ára, irundy pa mokõi jasy, peteĩ ára, mokõi ára ha mbytépe peteĩ ára, peteĩ pa'ũ, ha mbohapy ary ha mbyte. Seleuco poguýpe oĩ va'ekue mbohappya po ary pukukue, ha peteĩ décimo térã peteĩ diezmo mbohappya pogui ha'e mbohapy ha mbyte. Peteĩ décimo mbohappya po ary rehegua ikatu avei oñemombe'u "mbohapy-punto-po" (3.5) ary ramo. "Mbohapy ha mbyte" ha'e peteĩ símbolo pe pope guasu poguýpe oĩva arapokõindy rehegua.

Pe papado orresivi ikutu vai oporojukáva ary 1798-pe, mburuvicha yvy gotyogua, Napoleón Bonaparte (he'iséva "ta'ýra ogehovasáva"), omondo ramo iñeneralpe ogueraha haña pe papa prisionéroramo. Peteĩ ary rire, ary 1799-pe, pe papa omanóma ñemosẽme; upéicha avei omanóma pe peteĩha mburuvicha yvy yvate gotyogua, upe ojereraháva'ekue avei prisionéroramo mburuvicha yvy gotyogua rupive. Seleuco Calínico omanóma ho'a rupi peteĩ kavaju ári guive, oĩ jave prisionéroramo Egíptope. Pe papa ha'e pe oguatáva mymbajára ári. Pe mymbajára ohechauka pe sistema polítiko pe papa oipurúva haña omboguata hembiape satanikokuéra. Upe mymbajára ojejuka ary 1798-pe, ha pe papa oguatáva'ekue hi'ári ha oisãmbyhýva pe mymbajárape omanóma peteĩ ary rire. Seleuco Calínico omanóma ho'a rupi peteĩ kavaju ári guive (pe mymbajára ha'e ojupiva'ekue hi'ári). Pe papado jejapyhy ha jejegueraha prisionéroramo ary 1798 ha 1799-pe, oñemoha'anga porãite pe peteĩha mburuvicha yvy yvate gotyogua jejapyhy ha jejegueraha prisionéroramo rupive.

Mba'épa ogueru va'ekue ñembopochy mburuvicha guasu yvateguápe pe mburuvicha guasu yvate gotyo pegua ári ha'e va'ekue peteĩ ñe'ẽme'ẽ py'aguapy rehegua oñembyai va'ekue, ojehechaukáva Berenice (tembireko ñembou yvate gotyogua) oñembo'yke haña ha upéi imano Laodice po rupive. Napoleón oíke va'ekue peteĩ ñe'ẽme'ẽ py'aguapy reheguápe Francia Revolucionaria ha umi estado papal apytépe ary 1797-pe. Pe ñe'ẽme'ẽ hérava'ekue Tolentino rógare, peteĩ táva Ancona, Italia-pe, moõpa oñefirma va'ekue upe ñe'ẽme'ẽ. Oficialmente opa va'ekue febrero ary 1798-pe, Francia ogueraha jave pe papa prisionéroramo. Mba'érepa upe ñe'ẽme'ẽ oñembyai térã ojeheja rei va'ekue ha'e va'ekue Francia rembiapo omyasãi haña iRevolución.

Napoleón ruvicha guasu Duphot oĩkuri Roma-pe ary 1797-pe, peteĩ aty guasu francés oho va'ekue rupi upépe Directory rembiapoukapy rupive, ha upéva hína va'ekue Francia retã rekuái oisãmbyhýva upe jave. Pe expedición francesa Italia-pe, oíkehápe General Duphot oĩ haña Roma-pe, oguereko va'ekue tembiaporã oipytyvõ haña pe República Romana-pe, peteĩ tetã michĩ sapy'ami oñemoheñóí va'ekue francés-kuéra revolución rehegua mbarete rupive pe Península Italiana-pe. Upe periodo aja francés-kuéra oíke kyre'ỹme oipytyvõ haña umi movimiento revolucionario ha omyasãi haña umi ideal revolucionario opa rupi Europa-pe. Italia-pe, ha'ekuéra oheka va'ekue ombogue haña umi monarquía ha omoĩ haña república-kuéra ojoguáva República Francesa-pe.

Duphot oĩ ha hembiape Roma-pe ombopochy umi aty oñemoĩva hese, oimehápe umi oipytyvõva Tetã Papal-kuérape ha umi karai guasu upe távapegua. Jasypakõime, ary 1797-pe, peteĩ ñorairõ'i jave umi soldádo francés ha umi oipytyvõva Tetã Papal-kuérape apytépe, general Duphot ojejuka, ha upéicha oñemopyenda pe jehechaukarã ikatúva haña Napoleón omondo general Berthier ary oúva haña ogueraha haña pe pápa prisionéroramo. Peteĩ ñe'ẽme'ẽ py'aguapy rehegua

ojepe'ava'ekue umi mburuvicha guasu ñemby ha yvategua apytépe ome'ẽ va'ekue mokõivéva tembiasakue-pe pe mba'e omomýiva haña pe mburuvicha guasu yvategua ojechupi haña prisionéroramo pe mburuvicha guasu ñembyguápe.

Pe versíkulo poapyha he'i: "ogueraha avei tetã ambuére Egíptope ijarakuéra tupãnguéra, hendivekuéra mburuvichakuéra, ha hi'upyrã porãitéva kuationa plata ha óro guigua." Ptolomeo ojevy jave Egíptope ko versíkulo oñekumpli haña, umi egipcio ome'ẽ chupe pe téra "Euergetes" (Pe Mba'eporã Apoha), peteĩ jerovia porãramo hembiaapo rehe, oguerujey haguére chupekuéra ita'angakuéra ha umi mba'e yma guaréva, ymaite guive ojeipe'áva'ekue chuguikuéra rupi pe mburuvicha guasu yvate gotyogua. Año 1798-pe oiko pe saquéo Roma rehegua ojapova'ekue umi francés. Peteĩ árape añoite, umi historiador kuéra omombe'u ojehechaha kuri osẽvo pe távagui po sa'ary karréta kavaju rupive oñemongu'éva, peteĩ ñangareko mbarete militar guýpe.

Pe jeroky oĩ heta iterei ta'angakue yma guare ha ta'angakuéra Renacimiento pegua Francia omomba'eguas haña ijehe Tolentino ñe'ẽme'ẽ joavykue rehegua oñembyai va'ekue he'iháicha. Umi tembiapokue apytépe oĩkuri pe aty Laocoon rehegua, pe Apolo Belvederegua, pe Galo Omanóva, Cupido ha Psique, Ariadna Naxos-pe, pe Venus Medici rehegua, ha umi ta'anga tuichaitereíva Tíber ha Nilo rehegua; tapicería ha ta'angakuéra Rafael rembiapokue, umíva apytépe pe Transfiguración, pe Madonna di Foligno, pe Madonna della Sedia, ha Tiziano rembiapo Santa Conversazione; ha heta ambue tembiapo avei. Nda'ei mboy arýpa upe rire umi mba'eta jegueraha va'ekue ojehechauka va'ekue pe Musée Napoleonian-pe, Louvre ryepýpe, ojeipe'áva'ekue ary 1807-pe. Ptolomeo oñemomba'eguasuháicha umi mba'eta Egíptopegua ombojevýgui, umi mba'eta Roma-gui ogueraha va'ekue oñemoĩ pe museo pehẽme ohenóivape Napoleón rérape.

Umi versíkulo po ha 9 peve oĩ peteĩ jojaha porãite pe tembiasápe oñepyrũva ary 538-pe ha opa haña 1798 ha 1799-pe. Ha'ekuéra ojoja umi versíkulo 31 guive 36 peve ndive, ha upéva ojehechauka ko capítulo pehẽngue paha seis versíkulope, omombe'úva Roma moderna mombarete paha, ojapóramo guare ipu'aka haña mbohapy mba'e ojokóva ári, ha ipahápe oguahẽha hu'ãme avave'ỹ pytyvõ reheve. Upéi, versíkulo 10 oñe'ẽ pe tembiasápe oikóva ary 1989-pe.

Ha ita'ýra katu oñemokyre'ýta, ha ombyatýta hetaiterei mbarete guasu; ha peteĩ katu añetehápe ou, ha osyrýta ha ohasáta; upéi ha'e ojevýta, ha oñemokyre'ýta jey, peve ifortáleza. Daniel 11:10.

Pe versíkulo diez rembiasakue ojechu va'ekue tembiasakuepe ohechauka mba'éichapa 1989-pe, papado, peteĩ ñembojoaju kañymby Ronald Reagan ndive, "oityvyro" ha "ohasa" Unión Soviética rupi, ohejávo añoite ifortaleza (Rusia), pe Unión Soviética (USSR) oñembyaíro guare Perestroika rapykuéri.

Ha ára ipahápe pe mburuvicha guasu yvy gotyogua oñorairõta hese; ha pe mburuvicha guasu yvy yvate gotyogua ou haña hese peteĩ vyty hatãicha, kárrro ñorairõra reheve, kavaju ári oĩva reheve, ha heta va'e róga guasu yguasúpeguáicha reheve; ha oíke va'erã tetãnguéra rupi, osyryry ha ohasáta. Daniel 11:40.

Pe téra diez rembiasakue ohechauka peteĩ ñemyengovia umi mba’e ojejapóva rréi yvate pegua ojepu’aka hague rréi ñemby pegua rehe ary 246 a.C.-pe, ha upéicha avei ohechauka peteĩ ñemyengovia umi mba’e ojejapóva rréi yvate pegua ojepu’aka hague rréi ñemby pegua rehe ary 1798-pe. Pe téra cuarenta oñepyrũ ára paha-pe ary 1798-pe, upérõ rréi ñemby pegua (Francia atea) ome’ẽkuri pe herida omano hañuáva rréi yvate peguápe (pe pokatu papal), ha oñemboguata opa peve Unión Soviética ho’apa jave ára paha-pe ary 1989-pe. Pe ára paha ary 1798-pe oñerrepresenta pe téra cuarenta-pe ko ñe’ẽjoajúpe rupive: “Ha ára paha-pe, rréi ñemby pegua oityta hese.” Pe “mokõi kyta” (:) omboja’óva pe téra pahaite rehegua, ohechauka pe ambue “ára paha” ary 1989-pe. “Ha rréi yvate pegua outa hese peteĩ vyty jeréreicha, kárro reheve, kavaju arigua reheve, ha heta várko reheve; ha oikeéta umi tetãnguéra ryepýpe, henyhẽmba ha ohasáta.”

Rojapóta ko estudiope ambue artículo.

“Mayma tetã oguahéva tembiapo renda ári ojeheja va’ekue omoĩ haña henda ko yvy ári, ojehecha haña oikópa ‘Pe Ohecháva ha Pe Marangatu’ rembiapota. Marandu hañaicha ñe’ẽngatu ohechauka va’ekue umi mburuvicha guasu ko yvy arigua opu’ã ha ho’apa—Babilonia, Medo-Persia, Grecia ha Roma. Káda peteĩva ko’áva rehe, ha avei umi tetã imbaretéva’ỹvéva rehe, tembiasakue ojejapo jey va’ekue. Káda peteĩ oguereko va’ekue itienpo jehechapyrã, káda peteĩ ofalla, igloría ikangy, ipokatu oho haña, ha ambue oike hendaguépe....”

“Umi tetãnguéra opu’ã ha ho’águi ojehechauka hañaicha Ñandejára Ñe’ẽ Marangatu kuatiaroguekuérape, tekotevẽ oikuaa haña mba’eve hañañteha pe mimbipa okáguinte ha yvy arigua. Babilonia, opa ipokatu ha hechapyrãva reheve, mba’eichagua ko ñande yvy arigua araka’eve ndohecháiva guive, — pokatu ha jeguasúpe ára guare tavayguakuérape ojehecháivaicha hatã ha opa ára guarãicha, — mboypaitepa ojeipe’a hañaicha! “Kapi’i poty”icha oñehundi. Péicha oñehundi opa mba’e ndorekóiva Ñandejárape inepyenda ramo. Upe oñembojoajúva añoite Ijehupytyrã rehe ha ohechaukáva Heko ikatu opyta. Ñemoarandu’ỹre’ỹva añoite ha’e umi mba’e mbarete ha ndopytaporãiva ko ñande yvy oikuaáva.” Education, 177, 184.